

הכל סברו כי שמואל תמיר אינו מסוגל עוד להפתיע - אך השבוע

הצליח להפתיע את הכל במיבצע בוק שהוסיף מיפנה לדרך הזיג'זאגים

האם יתכן כי העבר פעל בניגוד לרצון ארזנו?

החשבון של נוף

א ידו נערכה בכנסת התחרות על התואר „חברי הכנסת הפחות מכובד בעיני עמיתיו“, יתכן מאוד שעקיבא נוף היה זוכה במקום השני, אחרי שמואל פלאטורשון. מבחינה פרלמנטרית ואינטלקטואלית הוא אפס. היינו הפרטיים אפופים שעורריות מאז גירושו העכורים מאשתו, העיתונאית מירה נוף, שהגישה נגדו קובלנות רבות על תקיפה גופנית ואי-תשלום מוונות. פעם אף הוצאה נגדו פקודת מעצר.

„בלי תמיר, נוף הוא שום דבר“, אמרה אחד הח"כים, „לא יתכן כי נוף ינטוש את תמיר!“ אך ייתכן כי נוף למד מארזנו איך לעשות חשבון פרטי. הצטרפותו לפירמה של אליהו ושות' היתה מיבצע מעניין מבחינה כלכלית.

כאשר התפלגה ד"ש, מנתה הסיעה הדמוקרטית שיבעה חברים. מרדכי אלגרבלי פרש, ונותרו שישה. אליהו ואסעד פרשו, ונותרו ארבעה. עם הצטרפות נוף לאליהו, נותרו שלושה מול שלושה: ידין ותמיר הלוי מול אליהו ואסעד נוף.

לפי תקנון הכנסת, כאשר סיעה „מתפלגת“ שווה-בשווה, מתחלקות גם כל זכויותיה. משמע: אליהו ושות' (המכור יים גם בסלגן של הכנסת „האחים אליהו“), יקבלו שלוש ניהודות-מימון — סכום של כ-450 אלף לירות לחודש. אם יתחלק סכום זה בין הח"כים, מכיוון ששום מיפלגה אינה עומדת מאחוריהם. הרי כל ח"כ יקבל 150 אלף ל"י לחודש — נוסף על משכורתו, כמובן.

יתר על כן: לתנועה הדמוקרטית יש רכוש של כ-14 מיליון לירות, המושקע בניירות-ערך. אליהו ושות' יכרו לים לדרוש מחצית הרכוש הזה — כשיבעה מיליון לירות צמודות. אם יחליטו שלכל אחד מן השלושה תינתן השליטה על שליש מהסכום הזה, כגוף פוליטי עצמאי, הרי יקבל הגוף העצמאי ששמו נוף יותר משני מיליון לירות צמודות. ואם אליהו, שהוא עשיר כקורה, יוותר על חלקו ויעניק אותו לשני עמיתיו — יגדל הסכום עוד בהרבה. הוא כבר רמז על כך.

כל זה לגיטימי בהתאם לחוק, כל עוד מוצאים הכספים במיסגרת הליברלית שקבע מבקר-המדינה לשימוש בכספי מימון-המיפלגות. איש הכספים של התנועה הדמוקרטית, מאיר „ממי“ דה-שילט, כבר הודיע שהוא הולך עם תמיר.

אילו פעל נוף באופן עצמאי, הרי היה זה מיבצע מעניין: תחת להיות חבר אפסי כי תנועה גוססת, מצא את עצמו לפתע חודש על כספים רבים מאוד.

הנוף שלו התנהג לפתע באופן מכריע. נוף לא מצא תירוץ פוליטי או רעיוני כלשהו להצטרף פתוח לאחווה — כשם שאליהו ואסעד לא טרחו מעולם להעניק אמתלה מדינית או רעיונית כלשהי להקמת סיעתם הנפרדת.

המהמר הניצחי

א ודם מעטים היו מוכנים להאמין כי נוף פעל על דעת עצמו. כאשר נראה במינון הכנסת, כשהוא שקוע בשיחה עם שמואל תמיר, בדקות האחרונות שלפני נעילת מושב-הכנסת, סברו רבים כי משהו נרקם ביניהם. ח"כ שולמית אלונגי, שהיא פוליטיקאית משופשפת,

סכני בגב ידין

העריכו שזה לא יהיה קל, ביגלל המישקע העמוק שהשאר תמיר בליבו של בגין, כאשר ניסה להפילו ולהשתלט על חרות ב-1966. אז תקע תמיר את הסכין בגבו של בגין בצורה מפתיעה, וכימעט הצליח. בגין לא שכה לו זאת מעולם.

בשבוע האחרון של הכנסת הביא תמיר לדיון הצעת-חוק מורה להנצחת נשיאי ישראל וראשי-ממשלתה. בוי-כוח אמר על-כ"ח אורי אבנרי: „השר תמיר מוכרח לתפוס טרמפ על חרות. את כל שאר הטרמפים הוא כבר גמר. לכן הוא מתחנף עכשיו למנחם בגין, ומבטיח לו הנצחה בהצעת-חוק זו.“

כשנאמרו דברים אלה פשטו חיוכים בספסלי הליכוד. יתכן כי הח"כים לא היו מחייכים אילו ידעו כי באותה שעה עצמה כבר היו בעיצומן ההכנות של שמואל תמיר למיבצע החדש שלו.

„לפנות את הסיפון!“

כ אשר זה בא, זה הפתיע את כולם. רק אחרי-מעשה נזכרו חברי-הכנסת כי בעצם כל הסימנים היו כבר גלויים לעין מזה כמה זמן. בין השאר:

- שמואל תמיר הפעיל טרור חסר-תקדים בכנסת, ובמיוחד בוועדת-החוקה-הוקרומישפט, כדי להעביר באופן בהול שורה של חוקים, שבהם קשר את יוקרתו. בין השאר: תיקון החוק למניעת טרור (נתקבל סופית), חוק הנצחת נשיאים וראשי-הממשלות (נתקבל בקריאה ראשונית), חוק הגנת הפרטיות (נתקבל בקריאה ראשונה), חוק המיפלגות (נתקבל בקריאה ראשונה), חוק המקרקעין („חוק הברואים“ — נתקבל סופית), חוק יסודות המישפט (נתקבל סופית), חוק העמותות (נתקבל סופית). הלחץ של תמיר לקבלת חוקים אלה היה בלתי-מובן עד כה.

- תמיר הנפיק חוברת של שבחים וקילוסין לעצמו, ובה סיכום „מיפעלו“ במישרד-המישפטים ובממשלה. תחיר לה לא נשאה החוברת שם של מו"ל ודפוס. כך שנתקבל הרושם שזוהי חוברת ממשלתית. רק אחרי שהעולם הזה (2239) החל חוקר את הפרשה, הוצאה בחיפזון מהדורה חדשה, ובה צויין שם התנועה הדמוקרטית כמו"ל.

בימים עברו היתה קיימת בחילות-הים הפקודה „פנו את הסיפון לקראת פעולה!“ תמיר פינה את הסיפון שלו, כדי לפתוח בקרב על חייו הפוליטיים.

האות הראשון ניתן עדידי ח"כ עקיבא נוף, שהוא מעין שמש ונושאי-כדים של תמיר.

ברגעים האחרונים ממש של מושב הכנסת הודיע נוף כי הוא פורש מן התנועה הדמוקרטית, ומצטרף אל סיעת „אחווה“ של חברי-הכנסת שלמה אליהו ושפיג אסעד.

מאותו רגע החלו הניחושים: האם פעל נוף על-פי הוראתו של תמיר, או לא? אם כן ואם לא, האם ידע מה מתכוונן תמיר לעשות?

קשה להעלות על הדעת כי נוף היה מסוגל לעשות משהו בלי תמיר. כי נוף משועבד לתמיר, ותמיר רואה בו כימעט משרת אישי.

את נושאי-כליו תשגי, אהוד אולמרט, איבד תמיר כאשר העדיף את נוף על פניו, ושיבץ את נוף במקום מוקדם יותר ברשימת הליכוד ב-1973. מאז הפך אולמרט אויבו המושבע של מנהיגו הנערץ, פילג את חמרכו החופשי ואינו מחמיץ כל הזדמנות כדי להרע לתמיר ולנוף. ואילו נוף חפץ עבד נכנע לתמיר.

א חד מידידיו אמר עליו פעם בהערצה: „הוא מסוגל לתקוע לך סכין בגב ולסובב אותה, מבלי שתרגיש בכך!“

השבוע מצא ייגאל ידיו את עצמו במצב זה. האיש הנערץ עליו ביותר מזה כמה שנים, שמואל תמיר, נעץ סכין בגבו וסובב אותה.

אך ידיו כזו לא הרגיש בכך. הוא המשיך לחייך באושר, כאילו זכה בליטוף.

לוליין בקירקס

ה כי ציפו ששמואל תמיר יעשה משהו. אך כאשר זה בא, הצליח תמיר להפתיע את הכל — הן בשיטה, הן בעיתוי.

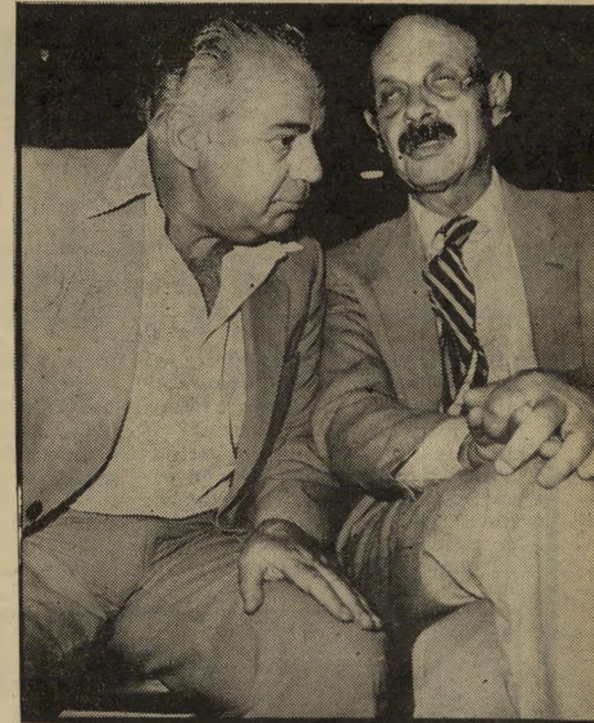
מזה כמה חודשים היתה אחת משאלות-הקבע במליאת הכנסת ובמינון הח"כים, בין הפוליטיקאים והעיתונאים: מה יעשה תמיר עכשיו?

כימעט אין דומה לתמיר בזירה המדינית הישראלית מבחינת כושר-ההישרדות והיכולת לקפוץ מסוס לסוס, בתרגילי-זריזות שהיו מעוררים התפעלות גם בקירקס. לפני כן מערכת-בחירות עשה הערכת-מצב, העז וקפץ על הסוס החדש.

ב-1965 תפס תמיר טרמפ על תנועת-החרות, שהיתה שותפה לגח"ל, אחרי שחיסל את תנועת „המישטר החדש“ שהקים. ב-1969, אחרי שניסה לפלג את חרות, ניסה ללכת לבדו, כימעט נמחק מן המפה, אך חמק פנימה, כשהוא מודנב אחרי תנועת העולם הזה ומק"י. נסיון עגום זה השאיר צלקת עמוקה בזיכרונו, ומאז לא הסתכן עוד בהופעה עצמאית בבחירות. ב-1973 תפס טרמפ על הליכוד. ב-1977 קפץ קפיצה נועזת, תפס טרמפ על ד"ש (ראה טבלה).

ד"ש נגמרה. הסוס מת. היה דרוש באופן דחוף סוס חדש.

מזה חודשים הוחלפו בכנסת ניהושים לגבי הסוס הבא. וטו-תמיר היה אחד ממישחקי-החברה החביבים

תמיר וידין משועבד

ביותר במינון. וככל שחלפו השבועות, כן התעבו השמור עות.

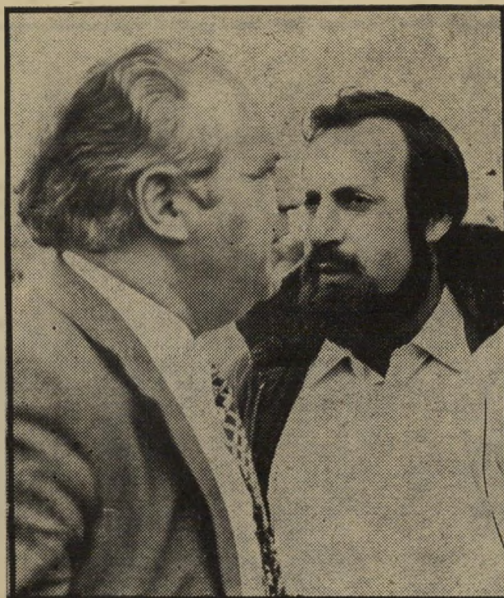
מה יעשה תמיר? האם יזווג לעבר המערך, ינסה לתפוס טרמפ על מיפלגת-העבודה, תמורת הפלתה של ממשלת-בגין? האם ישתתף בהקמת מיפלגת-מרכו חדשה? האם יזווג לעבר תנועת-התחייה?

האופציות שעמדו לפני תמיר היו מעטות. רבים מחבריי הכנסת, השונאים אותו, כבר החלו שמחים לאידו. הפעם זה לא ילך לו, צהלו, כל הסוסים נגמרו. כולם מכירים אותו, ואף אחד אינו רוצה בו!

מי ששכר כך לא הכיר את שמואל תמיר די הצורך. השימוחה-היאיד היתה מוקדמת מדי.

מי שהיטיב להכיר את תמיר המתין בסבלנות למהלך הבא שלו. איש לא ידע מה הוא יהיה, אך הכל היו בטוחים שיבוא.

בין הפוליטיקאים המשופשפים שלטה ההערכה כי לפני תמיר יש רק דרך אחת: חזרה אל חרות. הם

תמיר ונוף משועבד